

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupený JUDr. Vitem Vohánkou, advokátem se sídlem Na Zámecké 457/5, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21, a ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2007, č. j. 2 Cad 51/2005 - 81,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost proti výroku o zamítnutí návrhu na zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21 **se zamítá.**
- II.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2007, č. j. 2 Cad 51/2005 - 81, ohledně výroku o zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21, **se zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Odměna ustanoveného advokáta JUDr. Víta Vohánky **se určuje** částkou 1904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 7. 4. 2005, čj. KUOK/8071/05/OSV-DS/7025/SD-65, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl zamítnut návrh žalobce na povolení obnovy řízení ve věci pravomocného rozhodnutí Krajského úřadu

Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 9. 3. 2005, čj. KUOK/3996/05/OSV-DS/7025/SD-35.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 19. 5. 2005, čj. KUOK/12780/05/OSV-DS/7025/SD-95, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl zamítnut návrh žalobce na povolení obnovy řízení ve věci pravomocného rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 21. 4. 2005, čj. KUOK/9014/05/OSV-DS/7025/SD-72.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 5. 2007, č. j. 2 Cad 51/2005 - 81, žalobu napadající rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21, v této části zamítl, kdežto rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k zamítnutí žaloby soud uvedl, že návrh na povolení obnovy řízení žalobce podal pouze z obecných důvodů podle § 62 odst. 1 písm. c), d) a e) zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“; s účinností od 1. 1. 2006 zrušen a nahrazen zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem – pozn. soudu), aniž by uvedl rozhodné skutečnosti, pro které lze obnovu řízení povolit. Žalobce byl proto vyzván, aby své podání doplnil o konkrétní rozhodné skutečnosti, k čemuž mu byla poskytnuta lhůta a současně byl poučen na následky v případě nedoplnění návrhu. Vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu na doplnění podání podle § 19 odst. 1 spr. ř. vůbec nereagoval, Krajský úřad Olomouckého kraje svým rozhodnutím ze dne 7. 4. 2005, čj. KUOK/8071/05/OSV-DS/7025/SD-65, návrh na povolení obnovy řízení zamítl. Soud dodal, že není povinností správních orgánů poučit navrhovatele o možnosti zastoupení, stejně jako není jejich povinností zajistit jeho zastoupení advokátem. Soud proto v tomto ohledu uzavřel, že neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, a proto žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21, jako nedůvodnou zamítl.

Uvedeným rozhodnutím soud dále zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud dospěl k právnímu závěru, že chybějící zákonná náležitost uvedeného rozhodnutí žalovaného podle § 47 odst. 5 spr. ř. v podobě absence otisku úředního razítka je nedostatkem, který způsobuje jeho nicotnost. Z důvodu, že rozhodnutí zaslané žalobci a žalobcem předložené nebylo opatřeno otiskem úředního razítka žalovaného, soud toto rozhodnutí jako nicotné zrušil a žalovanému uložil vydat nové rozhodnutí, které bude vyhovovat všem zákonným náležitostem správního rozhodnutí.

Ve včasné kasační stížnosti namítl žalobce (dále též „stěžovatel“) zmatečnost rozhodnutí soudu s tím, že toto rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem soudce, který byl navíc z projednávání a rozhodování věci vyloučen. Stěžovatel rovněž namítl, že rozsudek byl vynesen v jeho nepřítomnosti, přičemž nedal souhlas k neveřejnému jednání. Dodal, že od počátku řízení mu bylo odepřeno právo na zabezpečení ve stavu hmotné nouze, právo na advokáta a právo na jednání v jeho přítomnosti. Stěžovatel doplnil, že soud porušil ustanovení čl. 3, čl. 4, čl. 10, čl. 96 odst. 1 a 2 Ústavy, čl. 30 odst. 2, č. 31, čl. 37 odst. 2 a 3, čl. 38 odst. 1 a 2, čl. 10 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 3 odst. 3 a čl. 1 Listiny základních práv a svobod, § 39 odst. 1, § 35 odst. 6, § 64 s. ř. s. § 103 a § 83 odst. 1 o. s. ř. V doplnění kasační stížnosti ze dne 28. 11. 2007 ustanovený advokát stěžovatele nad to uvedl, že žalovaný, obdobně jako správní orgány v předcházejících řízeních, věc nespřímně posoudil a řádně se jí nezabýval. Stěžovatel je od listopadu 2003 ve stavu hmotné nouze, a proto má nárok na dávky sociální podpory. S ohledem na tyto skutečnosti proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2007, č. j. 2 Cad 51/2005 - 81, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou. Z podané kasační stížnosti, včetně jejího doplnění ze dne 28. 11. 2007, je zcela zřejmé, že námitky převážně směřují proti předcházejícím rozhodnutím správních orgánů, v tomto případě Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, kterými nebylo vyhověno stěžovateli stran přiznání dávek státní sociální podpory. Žalobou napadená rozhodnutí se oproti tomu věnovala toliko návrhu na povolení obnovy řízení v těchto pravomocně ukončených věcech. Jak správně uvedl již soud prvního stupně, protože v případě věci ukončené rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21, stěžovatel svůj obecný a nekonkrétní návrh na povolení obnovy ve věci pravomocného rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru sociálních věcí, ze dne 9. 3. 2005, čj. KUOK/3996/05/OSV-DS/7025/SD-35, vzdor výzvě a poučení, náležitým způsobem nedoplnil, správní orgány nijak nepochybily, když návrh na povolení obnovy řízení zamítly. Podle Nejvyššího správního soudu soud prvního stupně správně posoudil právní otázku, neboť k povolení obnovy řízení nebyly zjištěny a prokázány zákonné důvody.

Stěžovatel dále uplatnil důvod kasační stížnosti odpovídající § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Ani tuto námitku neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou. Stěžovatel v tomto ohledu namítá, že správní orgány nesprávně a nedostatečně zjistily skutkový stav věci, když zamítly jeho žádost o poskytnutí sociálních dávek, neboť je od listopadu 2003 ve stavu hmotné nouze a na dávky má proto nárok. Jak již uvedl soud prvního stupně, vzhledem k tomu, že stěžovatel neposkytl řádnou součinnost k tomu, aby odůvodnil a konkretizoval důvody obnovy řízení ve věci pravomocného rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje, ze dne 9. 3. 2005, čj. KUOK/3996/05/OSV-DS/7025/SD-35, správní orgány proto jeho návrhu nemohly vyhovět. Námitky stěžovatele navíc nesměřovaly proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy a rozhodnutí žalovaného, nýbrž jim předcházejícím rozhodnutím o dávce. Důvodem kasační stížnosti podle stěžovatele rovněž je, že nebyl zastoupen advokátem v řízení před správními orgány. Podle Nejvyššího správního soudu soud prvního stupně správně uvedl, že není povinností správního orgánu zajistit ve správním řízení zastoupení účastníka advokátem. Nejvyšší správní soud proto neshledal, obdobně jako to již neshledal soud prvního stupně, že by v řízení před žalovaným byla porušena stěžovatelova procesní práva a ustanovení o řízení před správními orgány. Pokud stěžovatel odkazoval, a to bez jakékoliv konkretizace či upřesnění na jednotlivá ustanovení Ústavy, Listiny základních práv a svobod, s. ř. s. či o. s. ř., pak z jejich pouhého výčtu nelze nijak dovodit, zda k jejich tvrzenému porušení došlo či nikoliv a námitka jejich porušení je proto nedůvodná.

Třetím okruhem námitek stěžovatele odpovídajícím důvodům podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bylo přesvědčení stěžovatele, že řízení před soudem bylo zmatečné, neboť ve věci rozhodoval vyloučený soudce a bylo rozhodnuto v jeho neprospěch v důsledku trestného činu soudce. Nejvyšší správní soud rovněž ani tuto námitku neshledává důvodnou. Stěžovatel v ní bez jakékoli bližší konkretizace namítá, že soudce soudu prvního stupně byl z projednávání a rozhodování jeho věci vyloučen, neuvádí však žádné konkrétní důvody, proč by tomu tak být mělo. Obdobně je to i s tvrzením, že bylo rozhodnuto v neprospěch stěžovatele v důsledku trestného činu soudce. Vzhledem k tomu, že tato námitka postrádá bližší a náležité odůvodnění a důvody nebyly Nejvyšším správním soudem shledány, nemohla být shledána důvodnou.

Další stížnostní námitkou stěžovatel uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. podle kterého lze podat kasační stížnost z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li taková vada mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Důvodem kasační stížnosti podle stěžovatele v tomto ohledu je skutečnost, že soud rozhodl neveřejně, v jeho nepřítomnosti. Nejvyšší správní soud neshledal jako jinou vadu řízení, že soud rozhodl bez nařízení jednání a tudíž ve stěžovatelově nepřítomnosti. V procesním spise je totiž na č.l. 72 založeno vyjádření ustanoveného advokáta, který uvedl, že: „*souhlasím s rozhodnutím ve věci samé bez jednání, pokud soud, s ohledem na návrh důkazu výsledkem účastníka, dojde k závěru, že pro meritorní rozhodnutí není tento důkaz třeba provést.*“ Pokud soud prvního stupně postupoval v souladu s vyjádřením ustanoveného advokáta, když dokazování neprovedl, a současně i v souladu se zákonem, nedopustil se tak žádného procesního pochybení a jeho postup proto není nijak vadný.

Důvodnou však byla shledána další námitka podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud ji shledal důvodnou toliko ve vztahu k výroku rozhodnutí soudu prvního stupně „*rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení*“, v němž, jak je uvedeno v odůvodnění předmětného rozhodnutí, soud prvního stupně pro nicotnost zrušil a současně žalovanému vrátil k dalšímu řízení výše uvedené rozhodnutí. Podle Nejvyššího správního soudu je v daném ohledu rozhodnutí soudu prvního stupně nepřezkoumatelné pro jeho nesrozumitelnost. V případě, že soud shledá, že rozhodnutí trpí tak závažnými vadami, pro které je vůbec nelze považovat za rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001 - 96, publikovaný pod č. 793/2006 Sb. NSS) je povinen postupovat ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s. a rozsudkem jeho nicotnost vyslovit. Z podstaty nicotnosti jako neexistence správního rozhodnutí plyne závěr o nemožnosti jeho zrušení, čemuž odpovídá i konstrukce současné právní úpravy obsažené v s. ř. s. Pokud však soud prvního stupně konstatoval, že vlivem absence otisku úředního razítka je rozhodnutí žalovaného nicotné, přičemž současně jeho nicotnost nevyslovil, nýbrž předmětné rozhodnutí pro tuto vadu zrušil, je v jeho rozhodnutí logický rozpor, který způsobuje jeho nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti dále považuje za vhodné odkázat na svou ustálenou judikaturu, podle níž je rozhodnutí stíženo nicotností nikoli v případě běžných pochybení a nedostatků, nýbrž nedostatků a pochybení nejzávažnějších a nejtěžších, které způsobují jeho neexistenci. Jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2003, č. j. 2 Afs 12/2003 – 216, dostupném na www.nssoud.cz, „*chybějící zákonné náležitosti mohou vyvolávat nicotnost pouze tehdy, je – li tento nedostatek natolik zřejmý a intenzivní, že po účastnících dotčeného právního vztahu nelze spravedlivě žádat, aby tento správní akt respektovali.*“ Je proto věcí soudu prvního stupně, aby, a to s ohledem na existenci ustálené judikatury, uvážil, zda absence otisku úředního razítka na rozhodnutí žalovaného předloženého mu žalobcem (stěžovatelem)

je skutečně natolik závažným pochybením a neodstranitelnou vadou, pro které je třeba takové rozhodnutí považovat za nicotné.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost směřující proti výroku rozsudku Městského soudu v Praze „návrh na zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21 se zamítá“ není důvodná. Oproti tomu však shledal důvodnou kasační stížnost v té části, jež napadala výrok rozsudku shora označeného soudu „rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/21 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení“, neboť jeho rozhodnutí v této části Nejvyšší správní soud shledal nepřekoumatelným pro nesrozumitelnost. Proto kasační stížností napadený rozsudek v tomto výroku podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc současně vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle třetího odstavce téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ohledně výroku Městského soudu v Praze o zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/33801/25 rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v novém rozhodnutí. Žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti proti výroku o zamítnutí návrhu na zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 6. 2005, čj. 2005/25945/21 náhrada nákladů nepřisluší, neboť v souvislosti s kasační stížností žalobce mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Stěžovateli byl pro toto řízení před Nejvyšším správním soudem ustanoven soudem prvního stupně zástupcem advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta podle § 7 a 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) na základě provedených úkonů právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu částkou 1000 Kč za dva úkony právní služby po 500 Kč spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a v doplnění kasační stížnosti ze dne 28. 11. 2007. Soud dále přiznal 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy odměna činí 1.600 Kč. Protože advokát soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), zvyšuje se odměna o částku odpovídající DPH, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 35 odst. 8 s. ř. s.) Částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 304 Kč. Odměna advokáta navýšená o DPH tedy činí 1904 Kč. Zástupci stěžovatele se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 1904 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2008

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu